

Náša moč

Glasilo za slovensko delavstvo.

List
izhaja
vsak
petek.

Štev. 37.

V Ljubljani, dné 24. avgusta 1906.

Letnik I.

Naročniki in naročnice „Náše Moči“.

Opozarjamo Váš še enkrat, da se vrši v nedeljo, dne 26. avgusta t. l. točno ob 2. delavski sestanek v mali dvorani hotela »Union«. Osebito prosimo zastopnike delavskih društev, da se udeležijo sestanka!

Prijateljski pozdrav!

UREDNIŠTVO »NÁŠE MOČI«.

Gozdni delavci.

Náše uredništvo vloží pravíla za društvo gozdnih delavcev, teh velikih, nezavarovanih in brezpravnih revežev med námi. Ime društva bode: Stokovno društvo slovenskih gozdnih delavcev. Sedež društva bo v Ljubljani. Snovati bo smelo tudi podružnice. Gozdnih delavcev je veliko med Slovenci. Raztreseni so po šumah. Iščejo dela in jela tudi po drugih krajih, celo v Galiciji, Slavoniji in drugod. Združiti jih v društvo ne bo lahko delo, a ker je nujno potrebno, prosimo vse, ki ljubite delavstvo: Pojasnite gozdnim delavcem vážnost združevanja. Naznanite nam tudi imena in naslove onih, o katerih upate, da pristopijo društvu, ki se v kratkem ustanóví.

UREDNIŠTVO »NÁŠE MOČI«.

Vera je zasebna stvar.

Na velikih socialno demokráških shodih, ki so obvezni za vse socialne demokrate, imajo tudi stavek: Vera je zasebna stvar. Socialno demokráški delavec in delavka naj torej v svojem življenju puste vsakemu svoje versko prepričanje.

Lepo náčelo. Delavstvo naj bi pustilo pri svojih stanovskih ali če že hočete razrednih bojih na strani vsa ona vprašanjá, ki se tičejo vere. Náše uredništvo, dási na strogo delavskem náčelu in nesocialno demokráško, se res drži tega náčela in prepušča verske zadeve, da se pečajo ž njimi oni, ki so zato poklicani. A kaj se mi tega náčela strogo držimo, ja, sodijo vodilni krogi jugoslovanske socialne demokracije, da se jim pač ni treba več držati tega náčela.

Že več števílk glasila jugoslovanske socialne demokracije prinaša zelo strupene članke, ker se vrši ta mesec III. slovenski katoliški shod. Mi, ki smo stanovsko glasilo in se držimo nevezani na kak sklep res náčela, da je v strogo stanovskih zadevah vera zasebna stvar, smo o shodu poročali le, da smo vršili svojo časnikarsko dolžnost. In to smo morali, ker obravnava katoliški shod tudi za delavstvo vevévažna vprašanja in je torej popolnoma prav, da pridejo nanj tudi delavci. No, gospodje, ki vodijo zdaj politiko sicer maloštevilne jugoslovanske socialne demokracije, pa pišejo v svojem glasilu o katoliškem shodu

že tako, da se vidi, kako malo jim je na srcu njihovo náčelo: Vera je zasebna stvar. V svojem listu se pečajo s strogo verskim zadevamí in uče svoje bravece, kakšna je organizacija katoliške cerkve. Zviti so. Katoličane, namreč take, ki so res katoličani, ne le zapisani v krstnih bukvah, imenujejo klerikalce. In pravijo, da ne morejo mirno gledati oni ljudje, ki so izpoznavali strašno škodljivost klerikalne more, držeči roke navzkriž, kako se širi mračnjáštvo, kakor pravijo katoličanstvu, med nášim narodom. Pišejo: In zato je dolžnost vseh resnično neklerikalnih elementov, zažeti hudournik, ki drvi nad slovenske kraje. Indiferentizem pomeni kapitulacijo, nevtrálnost je samo podpiranje klerikalizma.

Socialni demokratje zato sklicujejo v nedeljo shode, ki imajo namen, da se zabavlja na njih proti III. katoliškemu shodu. In glejte! Strmite! **Narodno-napredna in socialno-demokrátična stranka sklicujeta na nedeljo dopoldne javen ljudski shod**, ki naj zbóruje v znamenju boja proti klerikalizmu, to je katoličanstvu. Na tem shodu sta napovedana kot govornika dr. Ivan Tavčar in pa Ethin Kristan.

To torej dokazuje, da se objemajo liberalni in socialno-demokráški voditelji na Slovenskem.

Uhogo socialno-demokráško slovensko delavstvo! Pomilujemo te! Daleč si zašlo! Skupno roko v roki korakaš z liberalci. Solnčič se v senci in klanjaš svoj tilnik pred onim možem, ki je vodil, kar se je pojavilo

Ivo Česnik.

Kovač Jošt.

S tužnim srcem se spomnim vselej kovača Jošta, kot mati svojega izgubljenega sina, ki je šel v daljini, tuji svet in se ne povrne morda nikoli.

Takrat sem bil še mlad in komaj sem ga do dobra poznal. Imel sem ga rad, in vedno sva se razumela, če sem prišel gonit meh. Bil je priden in delaven. Kmetom ni računil drago, zato so nosili radi v njegovo kovačnico popraviti kolo, če se je strlo, ali zvariti »ud« pri verigi.

Tako ob deževnem vremenu se je napolnil ozki prostor v delavnici s postarnimi in mladimi možaki. V kakem kotu je tičalo par paglavcev in boječe gledalo ter čakalo, kdaj jih zapode pod kap. Starejši možje so kadili iz vivčkov, mlajši so se postavljali s cigaretí. Jošte je nabíjal po nakovalu in se potil. Mala, sajasta kapica mu je zlezla včasih prav na oči, rokav mu je zdrknil po podlakti do zapestja, da je jezno zaklel in si ga zavíhal skoro do rame.

»I, Jošt, zakaj pa ne gréš nikdar k spovedi?« ga vpraša Blažišar, majhen, suh možiček in pomežika z enim očesom. »V cerkev hodiš, ne vem, ali iz navade ali zares: K spovedi te pa nihče ne spravi.«

»Tudi v cerkev ne bi hodil, pa grem, ker grédo drugi. Ko sem hodil okrog po

svetu, sem se izpremenil v marsičem. Tu doma je tako tesnosrčno, na vsak korak gledate, človek se ne sme ganiti. Če se v nedeljo napijem, pa mi zamerite in me zmerjate cel teden. Kdo bo žíval med vami? V svetu sem veliko videl in skusil. In prišel sem do prepričanja, da je najboljše, če verjem v samega sebe in nikogar drugega. Glejte, čútim se visokega in ponosnega, ker ne potrebujem nikogar razun samega sebe. Vi pa moledujete in prosite in nazadnje še nič nimate.«

»Nekaj pa vendar verjamemo, Jošt, če ne drugega saj to, da je Bog,« ga je nagovoril Blažev Štefan, ki je vozil maslo in jajca vsak teden enkrat v Trst. »Saj sem bil tudi jaz po svetu; sedem let sem služil cesarja in marsikaj sem skusil, a vendar hvala Bogu, nisem izgubil vere. Ravno ta mi je dajala tolažilo v nadlogah in težavah, ki sem jih moral prenašati. Sakrabavs, to in ono sem doživel.«

»Že vemo, kaj si doživel. Pójdí pripovedovat drugam, Štefan, slišali smo te pogosto,« ga pretrga Tonček, star, utrjen mož, ki so ga včasih zelo bolele oči.

Zasmejali so se vsi in se spomnili Blaževega Štefana zanimivih in nezanimivih pripovedovanj iz vojaškega življenja. Pozabili so za trenutek na Jošta in zbíjali šale s Štefanom.

Tako je prišel večer, dež je pršil izpod obločnega neba na prostrana polja in or-

jaški gozd, ki se je razprostíral tam za vasjo v nepregledno daljavo. Veter je morda včasih potegnil po drevju, zašepetale so veje in listje se je potreslo na tla v lahni kolobarjih. Razšli so se možje vsak na svoj dom molit, večerjat in spat. Jošt je pa mislil sam nase, na svojo preteklost, na svoje nazore, na te priproste može, in čútil je, da je nesrečen. Nekdaj so sanjali tam v daljnih, tujih mestih o lepi bodočnosti, ki mora priti. Zdrobijo mogočnega kralja, ki je zavladal svetu-kapitalizmu. Lepe so bile misli, pota niso bila lepa, prava, zato je pogubnež vedno ponosneje dvígal glavo in jo še dvíga. Čútil je Jošt, da je nesrečen tudi zato, ker ni imel v svoji bližini sorodne duše, ki bi ga razumela. In kako zelo si je želel take duše. Poslušal je ta ali oni njegove nauke, a ni jih umel ali jih ni hotel umeti, ker mu je nekaj pravilo, da bi bil potem nesrečen, ker bi izgubil Boga in vse, kar je lepega.

Potegnil je Jošt z žuljavo roko preko dela in porinil kapo nazaj. Zamislil se je tudi v svojo preteklost in spomnil bitja, ki ga je tako zelo ljubilo in ga je on zapustil v sramoti in bedi daleč v svetu. Zasklelo ga je pri srcu in bil je žalosten. Morda umíra ubožica brez pomoči, morda strada.

A čemu te misli? Prosta je ljubezen. Ko bi se vznemíril radi enega bitja, ki obleži na trnjeví poti in ne more brez po-

vprašanje o splošni volilni pravici med nami, proti njej najkrutejši boj. Poljubljaš ono roko, ki še danes z migljajem svojega mazinca vodi smer onemu »Slovenskemu Narodu«, ki je tolikrat psoval delavstvo. Preprečil tudi volilno pravico v ljubljanskem občinskem svetu. In v nedeljo bomo videli prizor, da podaja roko zastopnik one stranke, ki je po svojih načelih ravno tako odločno zahtevala splošno volilno pravico, kakor »Slovenska ljudska Stranka« onemu možu, ki je preprečil z obstrukcijo v kranjskem deželnem zboru, da še nima kranjsko delavstvo niti mrvice pravice in prav nobene vpliva na zakonodajo samosvoje kranjske dežele. Nam se zdi ta stvar res zelo žalostna. A dasi je žalostno, kako leze socialna demokracija pod Tavčarjevo okrilje, je pa prav res tudi smešno. Zastopnik kapitalistov med Slovenci dr. Tavčar in pa socialno-demokratski Ebin Kristan se objemata. Uboga jugoslovanska socialna demokracija. Smiliš se nam. Bistroumnemu dr. Tavčarju, bistroumen je, to mu moramo pustiti, bo igrača, da jih porabi v svoje namene, ko jih ima že zdaj v pasti, liki mačka miši. Naj si le ne domišljujejo socialno-demokratski voditelji, da je dr. Tavčar res tako nespameten, da bi delal, kar mu zapovedujejo socialni demokrati. Kaj še. Nekaj časa že. A ko bo spoznal ljudi, bo pa lepo zvalil s svojim prijaznim obnašanjem socialno demokratsko delavstvo v svoj tabbor, ki je liberalen. In sedanji socialno-demokratski delavci bodo liki lovski psi sledili potom, ki jim jih bo črtal Tavčar.

Nam je vseeno, kako se razvije bodočnost. Vseeno tudi, če izginejo one redko nasejane slovenske stotine socialno-demokratskih delavcev v liberalnem močvirju. Ni nam pa vseeno, da delavstvo ostane slepo. In zato smo zapisali samostojno mislečim delavcem in delavkam, da drvi jugoslovanska socialna demokracija v liberalno močvirje. Kdor noče poginiti v liberalni kaluži, zapusti zapeljano čredo!

Med brati in sestrami.

Jesenice. Jeseniški občinski odbor je imel 16. avgusta sejo. Jeseniški občinski odborniki so tu sprevideli, da prebivajo tu pri nas večinoma delavci. Na predlog g. župnika Zabukovca so izvolili socialni odsek, ki naj tudi pregleda delavska stanovanja. Nasprotniki delavcev so pa kar besneli in pričeli upiti, češ, za kaj bi bil še ta. A kmetje so glasovali s prijatelji delavcev. In sprejet je bil župnikov predlog in izvolili so pet mož v socialni odsek. Debata je bila

viharna. Slišale so se žalostne besede o delavskih stanovanjih. Delavstvo naše stanuje v luknjah in kletih. Zelo hudo je pri srcu socialni tvornici. Zagrozili so, da vržejo vun komisijo, ako pride pogledat tudi tvorniška stanovanja. Da je pri tem največ govoril tovarniški uradnik Pongrac, se je zdelo nekaterim čudno. Saj je trdil mož svoj čas na nekem shodu da je prijatelj delavcev. No, pa kaj hočemo zameriti Pongracu. Soj je govoril v imenu tvornice. Pač si pa zapomnimo one, ki so potegnili z njim nasproti delavstvu potrebnim socialnim odsekom. Delavska organizacija napreduje. In naše delavstvo prav resno misli, da ustanovi delavsko stavbinsko društvo. Ko pričnemo delavci graditi svoje hišice z lastnimi močmi, naj pa le glasujejo proti socialnim odsekom.

Odbor našega strokovnega društva se je sestavil sledeče: Ivan Svetina, predsednik; Štefan Vebar, njegov namestnik, Iv. Glavič, tajnik, Ivan Korošec, njegov namestnik, Frančišek Čebulj, blagajnik, Tomaž Lončnar, njegov namestnik. Pregledniki računov so: Ivan Javorski, Lovrenc Rajnhar in Ivan Rozman.

V savski tvornici bi bilo potrebno, da si kupijo inženirji, pa tudi nekateri mojstri očala, ker le tako bodo zmogni, da spoznajo; določila te postave veljajo tudi za delavstvo. Najbolj so namreč tem ljudem oni delavci na poti, ki so združeni v strokovnem društvu. To si zapomnimo. Pride že še čas, ko vrnemo tem možem, ki sami potrebujejo organizacije, z obrestmi.

V žrebljarni imamo res mogočnega mojstra. Druzega se ne boji, kakor ravnateljstva. Ne vemo, kako je delal naš mojster račune. Meseca junija je računal tako, da smo dobili po 9 krajcarjev premalo. Smo šli k njemu, pa nas je podil proč, češ, dobimo že drugi mesec, kar smo dobili premalo. Pa drugi mesec tudi nismo dobili. Ko smo pa zagrozili, da gremo k ravnateljstvu, nam je pa prinesel denar. Strah je pa res včasih dober.

Jeseniški posestniki se jeze, zakaj je kupil stari jeseniški odbor mlin, ko tukaj ni nič mлива. Odgovarjam: Mlin bo imel dosti dela, ko prične novi odbor pritiskati na tovarno. Jeseničani, bodo imeli dosti dela, da bodo mleli kripeljne. Po novem zakonu namreč ima vsakdo domovinsko pravico v občini, v kateri prebiva 10 let. V tovarni se poškodujejo. Zavarovan si pa le za male krajcarje. Živeti pa tudi moraš.

Kako bodimo zadovoljni delavci! Za naše težko in vroče delo nas po pasje plačujejo, zato nas pa tudi po pasje psujejo in zmerjajo. Draginja je pri nas neznosna. Dunaj se naj kar skrije. Stanovanja draga

in draže jih zdaj tudi železničarji, ko so otvorili novo železnico. Navadni delavci že ne dobimo več stanovanj. Res zadnji čas, da osnujemo lastno delavsko stavbno društvo.

Trbovlje.

— V capu »Rdečega Praporja« št. 31 smo čitali iz Trbovelj dopis, o katerem naravnost povemo, da, ako so pri rdečkarjih sami taki poročevalci, kakor smo čitali omenjeni dopis od 3. avgusta, potem so pač sami neumneži, pišejo namreč na široko in dolgo, nazadnje pa ne vedo, kje so začeli.

Kakor je znano, so nam ti rdečkarji našo volitev volilnih mož ovrgli, in zakaj? Ker je naša stranka popolnoma zmagała; akoravno so ti rdeči petelini agitirali na vse kriplje, vendar so na cedilu ostali. To jih je seve jezilo in mislili so, najboljšje je, ako nam s svojimi lažmi volitev ovrežejo. In res, poklicali so iz Celja rudniškega nadkomisarja, kateremu so svoje težave in laži naznanili. Rudniška oblast se ve jim je njih želje izpolnila, ker je dobro znano, da bodo pri prihodnjih volitvah rdečkarji zopet pogoreli. Torej povemo vam, da bomo tudi pri prihodnjih volitvah, katera se vrši v nedeljo, 26. avgusta, krepko nastopili, in bomo taiste može volili, katere nam je naša stranka za kandidate postavila. Ako bi bil pa že kateri delavec toliko preslepljen, da ima rdečkarje napisane, naj se rajše volitve ne udeleži, kajti dotični delavec bi krivično ravnal proti naši stranki. Strašijo sicer ti rdeči bratje ljudstvo z različnimi lažmi, katerih pa nobeden pameten človek gotovo ne verjame. — Hočemo pa danes nekoliko opisati socialnodemokratsko gospodarstvo v bratski skladnici in konstatirati dejstvo, da se med temi rdečkarji najde mnogo takih ljudi, ki jim ni za delo, ampak za nobo itd. Pred nekaj leti je bil tukaj neki delavec z nemškim imenom Šnek. Ta človek je simuliral mnogo časa in bolniško blagajno mnogo opeharil; ker je pa rudniško ravnateljstvo izprevidelo, da ga mora od dela odsloviti, spoznali so mu ti možje rdeče stranke pokojnino. Ko je pa ta človek bil vpokojen, šel je na Prusko, in tam že več let v rudniku dela, in od naše bratske skladnice pokojnino vleče. Torej sedaj lahko dela, tukaj pri nas pa ni mogel, bil je vedno bolan. — Drugi slučaj je Jožef Košaka; ta je simuliral že več mesecev in vlekkel denar iz bolniške blagajne, a ženske seve, te mu gredo vedno po glavi. Imamo od njega mnogo materiala, vendar pa ti rdečkarji niso toliko vredni, da bi v »Naši Moči« natančno poročali. Povemo pa vsemu svetu, da je ta Košak nameraval dobiti pokojnino in jo potem pobrisati na Prusko. Zgodilo se je pa čisto drugače. Ta človek je samo

moči dalje. Trda in železna je postava narave: boj za obstanek.

In vendar ni bilo prav. Mati ga je drugače učila. In mati mu gotovo ni želela hudega, ko ga je to učila, saj je bila dobra, tako dobra.

Zdelo se mu je, da čuje včasih materin glas: »Ne delaš prav.« Pogosto je čul ta znani glas. In zasklelo ga je v srcu. Iskal je tolažila že davno tam v tujini pri alkoholu. Mogočni kralj ga je hipno utolažil, a drugi dan je bil še bolj otožen in obupan.

Tudi doma je iskal tolažbe po gostilnah. Tako se je zgodilo, da je nekega dne neložganje v njem divjo besnost. Morali so ga zapreti in stražiti sobo. Mislili so, da bo znorel. Metal je skozi okno, kar je dobil, stole, steklenice, stare podobe. Šele pozno ponoči se je umiril in zaspal. Stražnika sta zapustila vrata in odšla počivat.

»Drugo jutro se je vzbudil pozno. Bil je žalosten. Čutil se je pobitega in brez moči.

»Tu ni zame. Preozko in pretesno je. Za vsako stopinjo vedo, nadzorujejo me. Od tod moram, daleč proč v tujino.«

Teden dni nato je odhajal. Ko je korakal mimo pokopališča, je stopil na grob svoje matere in potočil par solz. Molil ni. In čutil je, da je silno nesrečen in da bo nesrečen povsod.

»In vendar pojdem tje, kjer je doseglo že toliko zemljanov srečo — v Ameriki.«

In odšel je.

Dolgo ni bilo nikakega glasu o njem. Pred dvema leti se je pa vrnil sključen in upognjen, starec v najlepših letih. Iskal je v tujini sreče, našel je prezgodnjo starost. Prišel pa je do spoznanja, da ni sreče tu, da je ta svet samo prehod v drugo življenje.

Žalosten je še vedno, ali ena tolažilna misel ga navdaja pri vsem, da ima veliko trpečih bratov in da ni prepozno spoznal, da je nečimurnosti nečimurnost in vse je nečimurno.

L. Lenard.

Z Domžal na Dunaj.

(Resnična dogodba.)

Pravijo, da bukve rade lažejo. Pišejo povesti o dogodkih in o ljudeh, katerih ni nikdar bilo, ker to, česar ni, se najraje bere. Kdor hoče pa pisati o alkoholu, njemu se ni treba izmišljovati nenavadnih dogodkov, ker to, kar se godi med nami in pred nami, je zanimivo, čudno, grozno dovolj, da mora pretresti vsakega človeka, kdor ne zameži prostovoljno ušes, da bi lažje še dalje služil strasti alkohola. In tudi sledečo prigodico pripovedujem vam tako odkritosrčno iz svojega življenja, kot bi jo stenografiral iz duše.

V Mariboru je vstopila, ali prav za prav bila porinjena v železnični voz k meni neka ženska. Bila je stara, jako stara, oblečena v gorenjsko kmečko nošo in jako slabo, pri sebi je imela majhnega otročička, ki je komaj dobro hodil. Otrok je bil lep, toda v obrazu je imel nekaj taceva, kar me je takoj spominjalo na otroka, ki je prodan hudiču alkoholu.

Bil sem nejevoljen, da nisem več sam v vozu, ter sem se obrnil proč od nje.

Ko pride konduktar sčipat karte, ga je ženska vprašala v svojem narečju, naj ji pove, kdaj bo na Dunaju, ker sama ne vé, kje je to.

Temu sem se začudil.

Na Dunaj, taka-le Gorenjka, kot bi jo izza peči pobral, z otrokom in dvema culicami, in ne vé kje je ta vas, in to po noči z brzovlakom!

Premagam torej svojo nejevoljo, ter se spustim z njo v pogovor.

Najpred zvem, da se je peljala do Pragerskega s poštnim vlakom. Tam je pa izstopila in šla pit v restavracijo, otroka je pa pustila v vozu. Toda vlak je odpihal z otrokom še predno se je ona poslovila od alkohola. Seveda je ženska na peronu kričala in otrok v vozu, toda bilo je prepozno. K sreči je bila v vozu neka ženska, ki se je usmiliła otroka, ga potolažila, vzela k sebi. Izstopila z njim v Mariboru in čakala v čakalnici na starko. Ob enem so iz Prager-

za šest mesecev vpokojen, sedaj pa že pravi, da bo poprej zdrav, kakor v pol leta. Enakih slučajev imamo še mnogo; mar je kateri teh delavcev od naše stranke? Nobeden, vendar pa ti lenuhi hočejo imeti pri bratski skladnici prvo besedo. Znan nam je torej predobro sad socialnodemokratske stranke, sliši se vedno kaj novega od njih, pa samo kaj dobrega nič. Zatorej, kar je pametnih delavcev, obrnili so že hrbet socialni demokraciji in Unioni. Samo nekaj neizobraženih delavcev še trobi v oni rog, katerega sta jim Mlakar in Linhart napravila; druge je sram, da so kdaj pri tej uniji zapisani bili. Rajši gredo iz Trbovelj na Prusko in Ameriko, samo da od teh pajdašev ničesar več ne slišijo. — Torej delavci na delo, katero je za vas velevažno; vzpodbujajte svoje soprijatelje, da nihče ne izostane 26. avgusta. Proč od socialnih demokratov, proč od židovske unije, bodite složni z nami in ne poslušajte Judežev Iškarijotov!

Trbovlje. 1. julija, ko je bil II. vseslovenski delavski shod, smo imeli rudarji volitev volivnih mož za bratovsko skladnico. To volitev so socialni demokratije ovrgli. 26. avgusta, ko bo III. slovenski katoliški shod, imamo zopet volitve. Kakor nalašč maramo radi volitev ostati doma ravno takrat, ko bi radi šli na kak shod. A nekateri bodo vendar šli na katoliški shod, da se udeležijo delavskega sestanka, ki bo v nedeljo, ob 3/2. v mali dvorani hotela Union. Drugi pa, ki ostanemo doma, hočemo storiti pri volitvah svojo dolžnost. Le vsi na volišče! Čudno pa se nam navadnim ljudem zdi, da so nam v nekaterih revirjih vročali samo nemške glasovnice. Zakaj ne rajši židovskih? Za nas bi bile ravnotako dobre, oziroma slabe. Čudimo se tudi, zakaj morajo lesni delavci delati ob praznikih, včasih tudi ob nedeljah, ko vendar ni nikake sile. Tu se bo treba enkrat resno zmeniti, saj je tudi lesni delavec počitka potreben. — Torej še enkrat na svidenje v nedeljo pri volitvah ali pa v Ljubljani!

Podlublje. Dne 15. avgusta je napravilo naše delavsko društvo izlet v Poden pod Ortačo, ker se je potem vršilo zborovanje. Govorila sta tovariš Čemer, in pa konzulent našega društva Arnuš. Za zabavo so skrbeli društveni pevci in plajberski tamburaši. Udeležba je bila ogromna. K društvu je pristopilo zopet nekaj udov.

Borovlje na Koroškem. V soboto dne 11. avgusta so sklicali tukajšnji socialni demokrati shod, na katerem je govoril Genosse Anton Schrammel z Dunaja. Na dnevnem redu je bilo, kakor so poročali rdeči plakati »Avstrijski politični položaj in socialna demokracija«. Predsedoval je tu-

kajšnji voditelj gospod »Neutzler«. Govorilo se je prvič o splošni in enaki volilni pravici, seveda to je koristno za vsakega delavca, to smo potrdili tudi mi. Kar nankrat pa začne kvasati o velikanskih plačah duhovščine, napadi cerkev in celo še papeža Leona XIII., ki počiva že davno pod zemljo, ni pustil pri miru. Nato je začel govoriti o davkih Avstrije in Ogrske. Ne vemo pa, ali je to pozabil, ali najbrž ni hotel povedati kakšne žrtve potrebuje socialna demokracija o denarju. Povedal tudi ni, da dobi on od tistih ubogih delavskih »seksarjev« kar 14 kron na dan in pa tisti majhni »socio generali« dr. Adler kar 224 K na teden. To je tista organizacija, v katero nosijo ubogi delavci svoje trdo zaslužene krajcarje. Zatorej delavci in delavke ne nosimo naše kraicerje tem ljudem v žepu, ampak pristopite k našemu domačemu društvu.

Škale. Delavec je pač vedno uboga para. Ko ni bilo zaslužka, — ko smo spomladi počivali 2 dni v tednu, nam je slaba predla, zdaj je lep promet s premogom tja v hmeljnato savinjsko dolino. Vsak dan gre dolg vlak in denarja menda tudi kaj pride nazaj. Podjetniki ponekod v dobrih letih dajo procenke delavcem, da imajo večje veselje do podjetja, pri nas pa tega ne poznajo. Veliko denarja v deželi pomeni za nas le še večjo revščino, kar naš pičli zaslužek pri nakupovanju živeža ne pride v poštev. Da bi si človek kaj prihranil, o tem ni govora.

Iz Šaleške doline. Kako »Štajerc«, — glasilo naših nemških bogatincev — vodi celo oko postave za nos, moram že zategadelj poročati »Naši Moči«, ker je gospod, katerega neusmiljeno love, storil ta velik neodpustljivi greh, da je poklical nekoč v Škale advokata — ubogih ljudi največjega oderuha — iz Ljubljane, namreč g. Mihaela Moškerc, ki je podpisan na zadnji strani tega lista. In še eden greh ima naš gospod, ker ni takoj tožil svojih obrekovalcev in pustil, da jim je zrastel greben. Dobrota je sirota, tu se ne sme nič šenkati, posebno ne takim ljudem. Dne 17. avgusta t. l. je v največjem dežju spet pogledalo oko postave v Škale, to pot v Paksovo hišico in poklicalo pred se odraslo dekle v sami spodnjici. Začel se je približno tale pogovor: Ti si Marija, kaj ne? »Da«. Gvišno si se letos že kopala. »Nisem se, čeprav me pri tej priči ustrelite!« Povej, kajso ti gospod rekli, saj si že kaj z njimi govorila. »Seveda sem, če sem jih srečala.« Ali so te kregali? »Kakor sem ravno potrebna, zato pa so, da me svare in sem jim hvaležna za to. Torej nimaš nobene pritožbe, in oko je šlo dalje. — Kakor smo zadnjič

poročali, je kantinska gospoda v »Štajercu« odrekla škalskega kateheta, da ima slabe namene, če se tudi briga za to, kako se šolarji vedejo pri kopanju. Ali je maščevalna gospoda že pozabila, da je tako krivo natolcevanje in predrzna sodba velik greh zoper božjo zapoved: Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega! Vi delavci pa zdaj vidite, kako preganjajo tiste, ki vam z besedo in dejanjem žele pomagati. Pomečite »Štajerce« v peč, kakor Vrabčeva. Fant, ki je še pred kratkim v svoji zaslepljenosti preganjal »Našo Moč«, je postal že nje naročnik in goreči širitelj. Le naprej tako! Prihodnjič: Kako se zaslišuje »Dekliška zveza radi vnebovpijočih grehov«. Za danes dovolj. Uganite ga.

Krvoses kapitalizem.

Dvojna mera. Iz krogov tobačne tovarne poroča se nam: Neka delavka prosila je za dopust par uric, ker je imela nek nujen opravke, a ga ni dobila, kajti gospod uradnik se strogo drži reda in poslovnika, kadar se zdi njemu prav. Kajti proti vsem ne nastopa tako vestno. Nekemu ključavničarju, ki mu je namestu, da bi opravljal dela za tovarno, dal snažiti in popravljati svoje kolo, s katerim je zamudil cel dan — obljubil je, da dobi dopust, kadar hoče. — Neka druga delavka-odvagovalka, dobi tudi vsaki teden po dvakrat dopust, ker omenjenemu gospodu snaži obleko in mu postreže tudi z drugimi stvarmi. Ali je dopustno, da opravljajo delavci tobačne tovarne privatna dela za uradnike in to kar po cel dan v času, ko bi morali vršiti svojo službo? In če dotični gospod v teh slučajih ne pozna one vestnosti in strogosti — ko bi bila na mestu — zakaj je pa v drugem slučaju tako do skrajnosti strog in natančen?

Iz Tržiča: Dolgo smo prizanašali in molčali, toda naveličali smo se, kajti preveč je že, kar počenja nek paznik ali bolje rečeno priganjač v Gacknovi tovarni. Na vse načine se trudi najbrže zato, da bi mu tovarnar kako kronco pridal, kakor jo je že nekemu drugemu, ki jo je pa seveda pošteno zaslužil. Upamo, da se mu kljub vsej hinavščini ne posreči ta nakana, kajti vsi poznamo gospoda, da se takemu prilizovanju ne bo dal zapeljati. Priganjač, zapomni si, da je vnebovpijoč greh delavcem zaslužek zadrževati ali utrgovati! Veliko, najboljših delavcev si že spravil iz tovarne, a vidi, da kljub vsem lažem še nikomur ni treba prosti kruha, ker dobrega delavca vsakdo ljubi, le tebi, ker dobrega delavca vsakdo ljubi, le tebi niso všeč, ker se bojiš, da bi tudi tebi enkrat odzvonilo, da bi i ti moral sestiti na stol in začeti kot si včasih. Zapomni si, da je lahko začrtniti delavca, toda težje bo enkrat odgovor dati. Malo nemško sicer znaš, toda vse ti ne bo pomagalo, kajti z vrčem se toliko časa hodi k studentu, dokler ne počne. Za zdaj samo kratek opomin. Treba bo pa, če bo šlo tako naprej, napeti druge strune.

Okno v svet.

Izjava urednikova. Na napad v »Narodu« preteklo soboto izjavljam, da vložim proti krivcem tožbo. Mihael Moškerc.

Čast koroškim delavcem! Ne moremo si kaj, da ne bi pohvalili onih naših navdušenih delavskih prijateljev na Koroškem, ki zadnji čas s tako verno širijo »Našo Moč«. Ta pojav nas res veseli in to tembolj, ker baha socialna demokracija, češ, njeno je vsekoroško slovensko delavstvo! Delavci na Koroškem. Dokažite, da lažete! Le pogumno naprej z najtežavnejšim delom delavskega združevanja, s podrobno agitacijo, ki ni nič drugega, kakor da pridobivate članov vašim društvom in pa naročnikov listu, ki ima namen, da služi delavskim koristim.

Zopet novi davek za delavce! Za zimo, vojsko poskrbeti, ko je še mir. In za zimo se moramo poskrbeti, dokler je še čas. Zato

skega železniški uradniki takoj brzojavili v Maribor, naložili žensko na brzovlak, ki je prišel za njim, ter ju srečno spet spravili skupaj.

Meni nasproti starka ni mogla prehovati dobrih ljudi. Seveda, ako bi se drugi ljudje ne brigali za alkoholike, bi marsikdo vzel konec vsled zapuščenosti ali kakšne nesreče. Vsega gorja, zadreg, nesreč, katero povzročajo alkoholiki družini, sosedom, človeštvu, opisati je nemogoče!

Zvedel sem tudi, da pelje otroka na Dunaj k materi, ki je na smrt bolna in bi ga rada še enkrat videla predno umrje.

Nato mi začne pripovedovati celo povest o njegovi materi, povest groze in nesreče, v kateri je igral glavno vlogo alkohol. Med tem, ko mi pripoveduje, vzame iz culice steklenico žganja, ter ga da piti otroku. In otrok nagne svoj angelsko nežni obraz k steklenici in prične piti, kot bi bilo mleko.

Jaz sem se ves stresel razburjenja.

Ali ni dovolj, da je alkohol uničil družino, umoril mater, vrgel nedolžno nerazvito ptičico iz toplega gnezda rodne vasi v železniški voz, ki dirja v noči po neznani daljavi, Bog vé kam! Ali ni dovolj, da se je temu hudiču že žrtvovalo vse, zdaj se mu mora vreči še nedolžno bitje tega otroka.

Starka me pogleda začudeno, kakor da bi hotela vprašati: »Kaj pa je, če otroku dam žganje?«

Pri tem hladnem, topem pogledu pijane starke me je oblila rdečica sramu in spreletel mraz po koži — kakor da bi bil nag.

Ali nismo mi, slovenska inteligenca, sami krivi, da ima »narod« take nazore o alkoholu in jih tako izvršuje v dejanju. Dokler bodo med učenimi ljudmi vladale take alkoholne vraže, je farizejstvo, ako očitaмо narodu alkoholizem.

Požrem torej jezo in sramoto in skušam spet prijazno govoriti z žensko. Saj je pred menoj samo žrtev naših alkoholnih razmer, ki nima najmanjšega pojma o tem, da ravna slabo. Vredna je torej usmiljenja in pomoči, saj radi otroka.

Ponudim se ji, da ji povem, kje je Dunaj in pomorem izstopiti na kolodvoru, kar je sprejela z vidno zadovoljnostjo. Saj ni imela o potovanju najmanjšega pojma.

Prišedši na Dunaj, vstopim z njo v električni tramvaj, ter se peljemo v ulico, kjer bi imelo biti stanovanje matere. Išče mo po celi hiši, o ženski ne ve nikdo ničesar. Očividno je moral biti naslov, katerega je imela starka, napačen.

Rečem ji torej naj gre z menoj v moje stanovanje, da se oddahneti in okrepečata in da poiščem pravi naslov. Starka uboga.

Moj tovariš, g. Rebol, je res vedel za naslov matere in se je sam ponudil, da ju spremi k nji. Ko se je vrnil, ga vprašam: »Ali ste jo našli?« »Da, našli, toda ona otroka ni več videla. Leži že na odru.«

opozarjamo delavstvo, naj se preskrbi pravočasno s premogom. Znano je, da lastniki premogokopov že poleti draže premog, da bi tega ne čutilo tako občinstvo pozimi. Letos pa pripravljajo premogarski baroni še posebno presenečenje. Borza nam to izda. Jako visoko so namreč poskočile delnice onih družb bogatašev, ki kopljejo premog. To je pa zelo sumljivo in dokazuje, da nameravajo sesalke zopet pošteno izpiti občinstvo. Uporablja se tudi več premoga. Največ premoga porabi industrija. Iz vseh znamenj sklepamo, da zopet podraže premog. Delavstvo naj se poskrbi pravočasno z njim! Ravno ob sklepu lista pa čitamo, da so že sklenili veletržci s premogom, da povišajo cene od 1. septembra nadalje od 10 na 12 kron.

Pekovska stavka v Ljubliani in socialni demokratje.

Končno pa prosimo, da naj nam blagovoli slavná zadruga odgovoriti v teku 14. dneh in sicer do 19. julija 1906, da naj nam poroča glede upoštevanja naših zahtev in nasvetov, ter glede dogovorov v plačilni pogodbi.

Odbor pomočniškega zbora pekovskih delavcev v Ljubliani.

Mojstri, združeni v Pekovski zadrugi so naznanili predsedniku pekovskega pomočniškega zbora Urbarju v dveh pismih svoje stališče. Pomočniki so napravili napako, da so izvolili v odbor, ki bi se pogajal z mojstri tudi Wolfa, ki pa spada med mojstre. Sklepati se pa mojstri o zadevi niso upali, ker ni bilo v Ljubliani Zadrugiškiga načelnika Schreya. Nekateri pomočniki so sodili, naj se počaka, da se povrne Schrey v Ljubljano. A glavnemu kričaču Avbelju se ni šlo za mir pa tudi ne za skupen nastop vseh pekov. Pregovoril je na shodu peke, naj stavkajo takoj v onih delavnicah, kjer dobivajo še hrano. Stavko vseh pekovskih pomočnikov je pa znal preprečiti. A stavkali niso tudi oni pomočniki, ki bi bili morali. Ravno oni so delali, ki so se na shodu najbolj ustili. Zato je izjalovila velika pričetna akcija za izboljšanje položaja ljubljanskim pekovskim pomočnikom po krivdi socialne demokracije, ki niso hoteli počakati niti, da se povrne Schrey v Ljubljano. Naj bi se bilo počakalo, bi se bilo skoraj gotovo dosleglo splošno izboljšanje, ker so bili zanj večinoma vsi mojstri. Pekovski pomočniki imamo zdaj sramoto po lahkomišelnosti Avbelja, ki jo je tako nespametno zavozil. Sploh pa tudi slutimo, da je pisal v soc. demokraški pekovski list Avbelj dopis, ki blebete nekaj o črnih stavkokazih. Blebete naj raiši o svojih.

Svojim pomočnikom so izboljšali le štirje mojstri, ko bi bilo najbrže izboljšano vsem, če bi jo ne bil zavozil s svojo nepremišljenostjo Avbelj na shodu.

Socialna demokracija je v tej stavki postopala otročje. In taki otroci naj bi vodili ljubljanske peke in morebiti vzdržavali še nekega soc. demokraškega pekovskega tajnika. Smešno. Pametni peki vejo, kaj naj zdaj store. Pokažejo naj hrbet otročjim socialnim demokratom in naj pristopijo k nestranskarški pekovski organizaciji!

„Naša moč“

izhaja vsak petek.

Cena na leto 3 krone.

Cene inseratom so:

za male šestopne oglase: 6 vrstic 70 v., 12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24 vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo: 1 krat 9 v. petit vrsta, 2 krat 7 v. petit vrsta, 3 krat 5 v. petit vrsta.

Uredništvo in upravnništvo

„Naše moči“

Kopitarjeve ulice šte. 2.

Somišljeniki in somišljenice! V pone-deljek, 27. avg. ob 8. uri zvečer, se vrši v hôtél UNIONU delavska veselica na čast udeležnikov III. slov. kat. shoda. Udeležite se je vsi, in agitirajte zanjo med somišljeniki in somišljenicami, da bo udeležba res prav velika!

2 12-4

Pozor!

„Slovenska delavska društva“! Kupujte svoje potrebščine pri znani priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Češnik & Milavec (pri Češniku)

Špitalske ulice

Ljubljana

Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovejše blago za ženska in moška oblačila.**

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Delavci, trgovci pozor!

Slavnemu občinstvu uljudno priporočam svojo preurejeno

krojaško delavnico

v kateri izdelujem **moške obleke**, kakor tudi vsakovrstne **uniforme**, in vsa druga v to stroko spadajoča dela.

Delavcem v oddaljenih krajih drage volje postrežem z vzorci. Sprejemam tudi **že kupljeno blago v delo.**

Izdelujem vse po najnovšem kroju točno in natančno po meri. Delo sprejemam v vsakem kroju in vsaki množini. Slav. konsumnim društvom in gospodom trgovcem priporočam posebni oddelek za izdelavo **konfekcij, oblek za prodajo, od najpreprostejše do najfinejše izvršitve.** Na zahtevo dam tem še bolj natančna pojasnila.

Svoji k svojim! Delavci, trgovci, podpirajte domačo tvrdko.

Za obilna naročila uljudno prosi

Matija Lazar

krojaški mojster v Kropi.

Cene brez konkurence!

Ne prezrite!

Kdor hoče res postrežen biti z
**dobrim, naravnim belim
in črnim vinom,**

naj se izvoli obrniti na staro znano in odlikovano
trgovino z vinom

Anton Ivanov Pečenko
v Gorici.

Postrežba točna in poštena. Cene zmerne.

Ne prezrite!

8 52-12